

Ali tvoje sanje ustrezajo tvojemu proračunu?

Pregled aktivnosti

Udeleženci bodo raziskovali razmerje med dohodkom in življenjskim slogom tako, da bodo ustvarili in izmenjali vizije življenjskega sloga, naključno izbirali poklice z metanjem kock in poskušali sestaviti realističen mesečni proračun. Poudarek je na razmišljanju, razpravi in učenju o finančnih prioritetah in razmisleku o (pretiranem) zadolževanju.

Učni cilji

- Udeleženci bodo razumeli razmerje med dohodkom in izbiro življenjskega sloga z oblikovanjem in uravnoteženjem realističnega mesečnega proračuna.
- Udeleženci bodo razmišljali o osebnih vrednotah, prednostnih nalogah in vlogi sreče pri finančnem odločanju prek interaktivnih vlog in skupinskih razprav.

Ciljna skupina

Št. udeležencev: 4-12 mladih odraslih

Trajanje

70 minut

Učna oblika

- ☒ V živo ☐ Primerno za digitalno izvedbo
- ☐ Vključeno na učni platformi

Viri in materiali

- Papir formata A4 ali naprave z internetno povezavo
- Pisala in škarje

- ☒ Vključeno v to aktivnost:
- Delovni list „Želeni življenjski slog“
 - Delovni list „Proračun“
 - Kartice z delovnimi nalogami za tiskanje

Navodila za izvedbo

Korak 1: Ustvarite svoj idealni življenjski slog (15 min)

Vsakemu udeležencu razdelite prazen obrazec za življenjski slog. Prosite jih, naj oblikujejo svoj idealni življenjski slog. Želje naj bodo iskrene, a vseeno karseda realne. Če se ne morejo odločiti, lahko ustvarijo dve različici na dveh različnih delovnih listih. Ko so končali, zberite vse kartice in jih premešajte.

Korak 2: Izberite poklic (10 min)

Vsak udeleženec prejme kartico s poklicem, ki vključuje 6 možnosti prihodka. Svoj prihodek določijo z metom kocke.

Korak 3: Izberite življenjski stil (5 min)

Vsak udeleženec naključno izbere eno kartico življenjskega sloga (ki jo je ustvaril nekdo drug). To je zdaj njihov dodeljeni življenjski slog, za katerega morajo načrtovati proračun.

Korak 4: Pripravite mesečni proračun (20 min)

Udeleženci uporabijo proračunski list, da na podlagi dodeljenega življenjskega sloga načrtujejo izdatke: stanovanje, prevoz, hrana, naročnine, dolgovi itd.

Te stroške morajo primerjati z dohodkom, ki so ga metali s kocko, in poskusiti uravnovežiti proračun.

Korak 5: Skupinska razprava in ocena (20 min)

Po pripravi proračuna povabite udeležence, da razmislijo in razpravljajo v manjših skupinah ali vsi skupaj. Lahko si pomagata s spodnjimi vprašanji: Kako je metanje kocke vplivalo na vaš rezultat? Kaj to pove o vlogi naključja ali okoliščin v življenju (npr. kje in kdaj ste se rodili, kakšne priložnosti imate)?

Kakšne spremembe ste morali narediti, da ste si lahko privoščili dodeljeni življenjski slog? Katera žrtvovanja so bila lahka ali težka?

Kako ste se počutili, ko ste dobili idealni življenjski slog nekoga drugega? Je bil v skladu z vašimi vrednotami ali se vam je zdel nerealen? Bi želeli živeti tako?

Poznate koga, ki živi razkošno življenje s skromnim dohodkom? Kako je to mogoče – pametno načrtovanje, dolgovi, sreča ali kaj drugega? Je to običajno ali bolj izjema?

Kaj ste se s to dejavnostjo naučili o finančnem načrtovanju, osebnih vrednotah in življenjskih pričakovanjih? Bi kaj spremenili pri svojih trenutnih ciljih? V današnjem svetu se pogosto zdi, da je bogastvo glavni cilj. Toda kje ostanejo naše druge prednostne naloge, kot so zdravje, odnosi, osebna rast ali prosti čas? Kako uravnovežimo ravnanje z denarjem in tisto, kar je za nas res pomembno? Je to sploh mogoče, ali smo ujeti v krog dela, da bi lahko sledili?

Navodila za izvedbo 💡

Pred dejavnostjo raziščite povprečno osebno zadolženost v vaši državi (npr. kreditne kartice, posojila, hipoteke). Izmenjava teh informacij med razpravo lahko udeležencem pomaga bolje razumeti, kako pogosta je zadolženost, zmanjša stigmatizacijo in zagotovi realističen kontekst za njihove odločitve pri načrtovanju proračuna. Prav tako pojasnite, da zadolževanje ni nujno zgolj dobro ali slabo, pač pa je orodje, ki ga je, če se zanj odločimo, potrebno obvladati. Najpomembnejši del te dejavnosti je razprava in razmislek, ne pa oblikovanje popolnih proračunov. Čeprav so nekatere proračunske številke lahko grobe ocene ali nerealne, to ne vpliva bistveno, saj je cilj spodbuditi pogovor o finančnih odločitvah, prioritetah in razlikah med pričakovanim življenjskim slogom in dohodkom. Udeležence spodbujajte, naj delijo svoje misli in jih primerno argumentirajo.

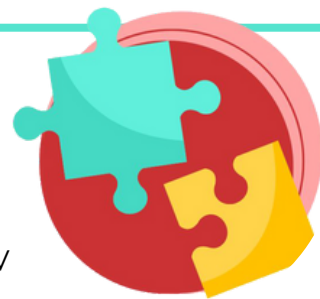
Viri in orodja 🌱

📎 Orodja

- 🔧 Delovni list „Želeni življenjski slog“
 - + Delovni list „Proračun“
- 🔧 Delovni list „Kartice s poklici“

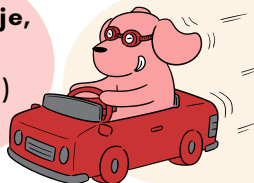
Želeni življenjski slog

Navodila: zamislite si svoj idealni življenjski slog – ne tistega, ki si ga lahko privoščite zdaj, ampak tistega, ki bi si ga želeli, a naj bo vseeno karseda realen. V vsak razdelek vpišite svoje želje. Če se ne morete odločiti, ustvarite dve različici!

- Kje bi stanovali (npr. najeto stanovanje, lastniško stanovanje, hiša)
- Kje? (mesto, predmestje, podeželje ...)
- Ocenjeni mesečni stroški: _____ €

- Prevoz (avto, bencin, karte za vlak, avtobus, kolo ...)
- Ocenjeni mesečni stroški: _____ €

- Naročnine, aplikacije, internet ...
- Ocenjeni mesečni stroški: _____ €

- Skrb za zdravje in dobro počutje: telovadba, fitnes karte, skupinske vadbe, obisk spa in bazenov ...
- Ocenjeni mesečni stroški: _____ €

- Oblečila in osebna nega, frizer, kozmetične storitve ...
- Ocenjeni mesečni stroški: _____ €

- Potovanje in počitnice: potovanja v tujini, kampiranje, hoteli, vikend izleti ...
- Ocenjeni mesečni stroški (vključno s stroški daljših potovanj) _____ €

Proračun

	STROŠEK		PRILIV
Stroški stanovanja		Plača	
Stroški prevoza		Drugi prilivi	
Stroški naročnin in tehnologije		Ocenjeni mesečni prilivi	
Skrb zase in dobro počutje			PRORAČUN
Oblečila in osebna nega		Ocenjeni mesečni stroški	
Potovanja in počitnice		Ocenjeni mesečni prilivi	
Ocenjeni mesečni stroški		Končno mesečno stanje: _____	

Kartice s poklici

Kartica 1: Pomočnik prodajalca

Delate v trgovini z oblačili, v kateri pomagате strankam, polnite zaloge in upravljate blagajno. Delo vključuje vikende in popoldanske izmene.

Vrzite kocko za mesečno neto plačo (vrzite enkrat, obkrožite odgovor):

- 🎲 1 = 1200 €
- 🎲 2 = 1400 €
- 🎲 3 = 1500 €
- 🎲 4 = 1600 €
- 🎲 5 = 1700 €
- 🎲 6 = 1800 € (z nadurami)

Dodatni prilivi (vrzite samo enkrat):

- 🎲 2 = 600 €
- 🎲 5 = 300 €

Kartica 2: IT podpora

Pomagate strankam in sodelavcem pri reševanju tehničnih težav z računalniki in programsko opremo. Delo poteka večinoma v pisarni ali na daljavo.

Vrzite kocko za mesečno neto plačo (vrzite enkrat, obkrožite odgovor):

- 🎲 1 = 1600 € (začetnik)
- 🎲 2 = 1800 €
- 🎲 3 = 2000 €
- 🎲 4 = 2200 €
- 🎲 5 = 3400 €
- 🎲 6 = 4600 € (višji svetovalec)

Dodatni prilivi (vrzite samo enkrat):

- 🎲 1 = 50 €
- 🎲 6 = 2800 €

Kartica 3: Medicinska sestra

Delate v bolnišnici ali kliniki, kjer skrbite za bolnike, pomagate zdravnikom. Delovni čas je lahko tudi ponoči in ob vikendih.

Vrzite kocko za mesečno neto plačo (vrzite enkrat, obkrožite odgovor):

- 🎲 1 = 1500 € (prva zaposlitev)
- 🎲 2 = 1700 €
- 🎲 3 = 1900 €
- 🎲 4 = 2100 €
- 🎲 5 = 2300 €
- 🎲 6 = 2500 € (izkušeni z nadurami)

Dodatni prilivi (vrzite samo enkrat):

- 🎲 3 = 100 €
- 🎲 2 = 20 €

Kartica 4: Samozaposlen v gradbeništvu

Opravlja različna popravila – vodovodarska, slikarska, električna dela. Delovni urnik si določate sami, vendar je vaš zaslužek odvisen od količine dela, ki ga dobite, zato lahko zelo niha.

Vrzite kocko za mesečno neto plačo (vrzite enkrat, obkrožite odgovor):

- 🎲 1 = 1300 € (malo dela)
- 🎲 2 = 1500 €
- 🎲 3 = 1700 €
- 🎲 4 = 2000 €
- 🎲 5 = 2200 €
- 🎲 6 = 3500 € (veliko dela)

Dodatni prilivi (vrzite samo enkrat):

- 🎲 5 = 2100 €

Kartice s poklici

Kartica 5: Vzgojiteljica v vrtcu

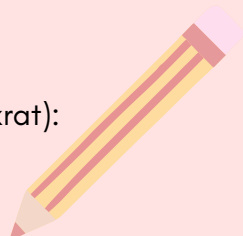
Delate polni delovni čas v javnem vrtcu, kjer skrbite za majhne otroke, organizirate dejavnosti in podpirate zgodnji razvoj otrok. Delo je čustveno izpolnjujoče, vendar tudi zahtevno.

Vrzite kocko za mesečno neto plačo (vrzite enkrat, obkrožite odgovor):

- 🎲 1 = 1300 € (pomočnica)
- 🎲 2 = 1500 €
- 🎲 3 = 1600 €
- 🎲 4 = 1700 €
- 🎲 5 = 1900 €
- 🎲 6 = 2100 € (vodja)

Dodatni prilivi (vrzite samo enkrat):

- 🎲 3 = 50 €
- 🎲 4 = 800 €

Kartica 6: Samozaposleni fotograf

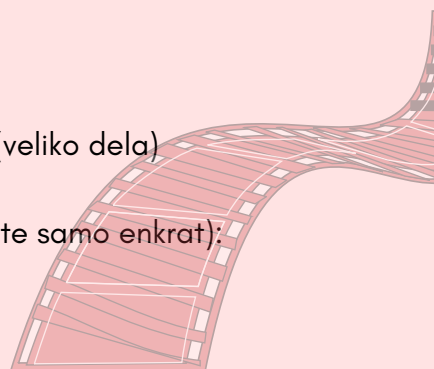
Delate samostojno, fotografirate dogodke, javne prireditve, družinske portrete. Sami upravljate svoje stranke, urnik in opremo. Prihodki se lahko mesečno spreminjajo.

Vrzite kocko za mesečno neto plačo (vrzite enkrat, obkrožite odgovor):

- 🎲 1 = 1000 € (malo dela)
- 🎲 2 = 1300 €
- 🎲 3 = 1500 €
- 🎲 4 = 1700 €
- 🎲 5 = 2000 €
- 🎲 6 = 2400 € (veliko dela)

Dodatni prilivi (vrzite samo enkrat):

- 🎲 12 = 70 €
- 🎲 3 = 950 €

Kartice 7: Natarar

Delate v kavarni, kjer pripravljate pijače, strežete stranke in skrbite za čisto in prijazno okolje. Delovni čas vključuje vikende in zgodnje jutranje ure.

Vrzite kocko za mesečno neto plačo (vrzite enkrat, obkrožite odgovor):

- 🎲 1 = 1100 € (zaposlitev za polovični delovni čas)
- 🎲 2 = 1300 €
- 🎲 3 = 1400 €
- 🎲 4 = 1500 €
- 🎲 5 = 1600 €

Dodatni prilivi (vrzite samo enkrat):

- 🎲 1 = 70 €
- 🎲 3 = 550 €

Kartica 8: Delavec v proizvodnji

Delate v proizvodnem obratu, upravljate stroje ali sestavljate izdelke na proizvodni liniji. Delo poteka v treh izmenah.

Vrzite kocko za mesečno neto plačo (vrzite enkrat, obkrožite odgovor):

- 🎲 1 = 1300 € (začetnik)
- 🎲 2 = 1500 €
- 🎲 3 = 1600 €
- 🎲 4 = 1700 €
- 🎲 5 = 1800 €
- 🎲 6 = 2000 € (vodja zmene/nadure/nočna izmena)

Dodatni prilivi (vrzite samo enkrat):

- 🎲 2 = 170 €
- 🎲 3 = 350 €

